

Si dimarts passat el filòsof i activista Gene Sharp haguera estat a Barcelona, hauria comprovat amb orgull que també a la capital catalana s'aplicaven alguns dels consells que l'han fet famós. Aquest filòsof octogenari va escriure el 1973 un dels llibres que l'han convertit en un dels *popes* de l'activisme a nivell planetari. L'obra porta per títol *La política de l'acció no violenta* i ha esdevingut una mena de bíblia per a tots aquells que organitzen moviments de resistència civil. Sharp hi enumera 198 "mètodes de protesta i persuasió no violenta", entre els quals hi ha l'escriptura de pancartes de protesta en anglès com una manera més efectiva de fer arribar a la comunitat internacional el missatge dels agreujats. O el que és el mateix: com una manera d'"internacionalitzar" la qüestió en disputa.

I de pancartes, en català, n'hi hagué moltes en la històrica manifestació que el passat dimarts 11 de setembre va ocupar les principals artèries de Barcelona. "Spain is pain", "We are catalonian, not PIGS" o "Self-determination to Catalonia" eren alguns dels lemes amb què la multitud va desfilar pels carrers de la capital catalana. Alguns dels eslògans estaven, a les poques hores, il·lustrant una notícia –la de la manifestació a favor de la independència de Catalunya– que ha fet forat en l'agenda mediàtica dels mitjans de comunicació de mig món. Televisions, ràdios, periòdics i pàgines web de tot Europa, però també de l'altre costat de l'Atlàntic, van donar cobertura durant els dies 11 i 12 al clam a favor de la independència del Principat. Mai com en aquesta ocasió, l'existència d'un conflicte latent entre Catalunya i Espanya no s'havia fet present amb tanta intensitat a ulls de l'opinió pública internacional. Que el *Wall Street Journal* triara una fotografia de la protesta com a imatge del dia dona fe de fins a quin punt la reivindicació va fer el cim.

"Estem molt satisfets per la cobertura que hem obtingut –diu Andreu Porta, responsable de relacions internacionals de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), organitzadora de la manifestació–. La informació que s'ha difós sobre la qüestió ha fet que l'assumpte s'internacionalitzés. La gent de diferents punts

El món mira a Catalunya

La Diada ha servit per a visualitzar davant el món els anhels d'independència dels catalans. Mitjans de tot el món hi han dedicat planes i minuts, i han destacat la transcendència d'una jornada que molts interpreten com un punt d'inflexió en les relacions Catalunya-Espanya.

del planeta es pregunta: 'Què els passa a aquesta gent?'. Per a l'economista Salvador García Ruíz, "la manifestació

de l'11 de Setembre ha estat un pas endavant importantíssim". "Ha significat que, de portes enfora, l'opinió pública

Un recull de mitjans escrits que van donar cobertura a la manifestació a favor de la independència.

internacional ha pres consciència de la voluntat d'una nació, la catalana, de convertir-se en un estat”, explica aquest membre fundador del Col·lectiu Emma, una entitat cívica que treballa per esmenar la imatge en ocasions esbiaixada que els mitjans de comunicació donen de la relació entre Catalunya i Espanya.

Independència en ‘prime time’.

De moment, doncs, una primera victòria dels organitzadors ha estat aconseguir d’esmunyir-se en la graella dels *media*. Una quarantena de mitjans internacionals es van acreditar per estar presents en la manifestació, si bé n’han sigut molts més els qui, d’una manera o una altra, hi donaren cobertura. La informació a propòsit de la manifestació més multitudinària que es recorda a Barcelona s’ha fet present a les versio-

ons en paper o digitals dels americans *The New York Times*, *The Washington Post*, *The Wall Street Journal*; la revista *Time*; els britànics *The Guardian*, *The Telegraph*, la BBC; l’irlandès *The Irish Times*; l’escocès *The Scotsman*; els francesos *Le Figaro*, *Le Monde*, *Le Nouvel Observateur*, *Le Point*, *Le Croix*; els alemanys *Süddeutsche Zeitung*, *Die Welt* o la revista *Der Spiegel*; o els argentins *Clarín* y *La Nación*.

La repercussió internacional ha estat tal que dijous el prestigiós diari *Financial Times* dedicava l’editorial a aquest assumpte. Sota el títol de “Catalan Message” (“El missatge català”) l’influent diari londinenc vaticinava l’eclosió d’“una crisi constitucional”. En un to que simpatitzava amb el discurs que s’ha llançat des dels altaveus independentistes, el *Financial Times* recordava l’espoli fiscal que ha patit Catalunya i exposava que “la fragilitat del sistema fiscal espanyol” s’ha posat de manifest amb la “crisi en l’Eurozona”. Aquesta, apunta l’editorial, ha provocat la caiguda de “més d’un govern, però encara no havia posat en dubte la supervivència d’un estat-nació en si mateixa”, com sembla que “passa a Espanya”. “Que el *Financial Times* ens dedique tot un editorial significa, indefectiblement, que hem trencat alguns sostres”, valora Andreu Porta, de l’ANC, qui en les últimes setmanes ha estat dedicat en cos i ànima a donar arguments als periodistes internacionals –que són, al capdavall, els qui interpreten per a l’opinió pública dels seus respectius països la realitat catalana– per a entendre la reivindicació. “Tradicionalment, hi ha hagut [entre els corresponents estrangers] moltes idees preconcebudes i una manera d’informar molt centralista –explica Andreu Porta–. Hem tractat de trencar amb això i crec que, en certa mesura, ho hem aconseguit.”

L’òptica del corresponental.

Adrián Sack és corresponental de *La Nación* des de fa quatre anys i mig i, tot i que està instal·lat a Madrid, diu conèixer prou bé la societat catalana. EL TEMPS s’ha posat en contacte amb ell i amb sis periodistes internacionals més per demanar-los la seua interpretació sobre allò que va ocórrer dimarts. I si bé encara hi ha qui s’aferra a l’estereotip

de “la Catalunya garrepa”, una majoria veuen en la Diada de 2012 l’erupció d’alguna cosa de nova.

En el cas de Sack, dimarts no va poder cobrir la notícia a Barcelona perquè estava de viatge. I tanmateix, com molts dels seus col·legues corresponents, admet estar “impressionat” per les imatges que va poder veure a la televisió i a les planes dels diaris un dia després. L’Onze de Setembre d’enguany, diu, “ha marcat un abans i un després en la consciència col·lectiva” quant a la qüestió catalana i com el món s’ho mira. De la mateixa opinió és Raphael Minder, qui cobreix l’actualitat a l’Estat espanyol per als nord-americans *International Herald Tribune* i *The New York Times*. Dimarts sí que estigué pels carrers de Barcelona i és contundent: “Independentment de la xifra de participació, ha estat una manifestació impressionant. Si, com diu la guàrdia urbana, hi participaren un milió i mig de persones, això significa una cinquena part de la població catalana. Això és un èxit enorme”. “Ha estat un colp mediàtic internacional. Ara mateix tot el món té present la problemàtica entre Espanya i Catalunya”, afegeix Julien Toyer, corresponental de Reuters.

Com Minder, Thomas Michael Urban admet estar “sorprès” per la resposta dels catalans a la crida de l’ANC. “Jo esperava 300.000 persones; 500.000, com a màxim. Però no açò”, explica aquest corresponental del *Süddeutsche Zeitung* amb 25 anys d’experiència a l’esquena. Per a Urban, hi ha dues causes que expliquen l’èxit de la convocatòria: d’una banda, “el problema econòmic i la necessitat d’assolir un nou pacte fiscal”; d’una altra, diu, ha emergit “la tensió tradicional entre Catalunya i Castella”.

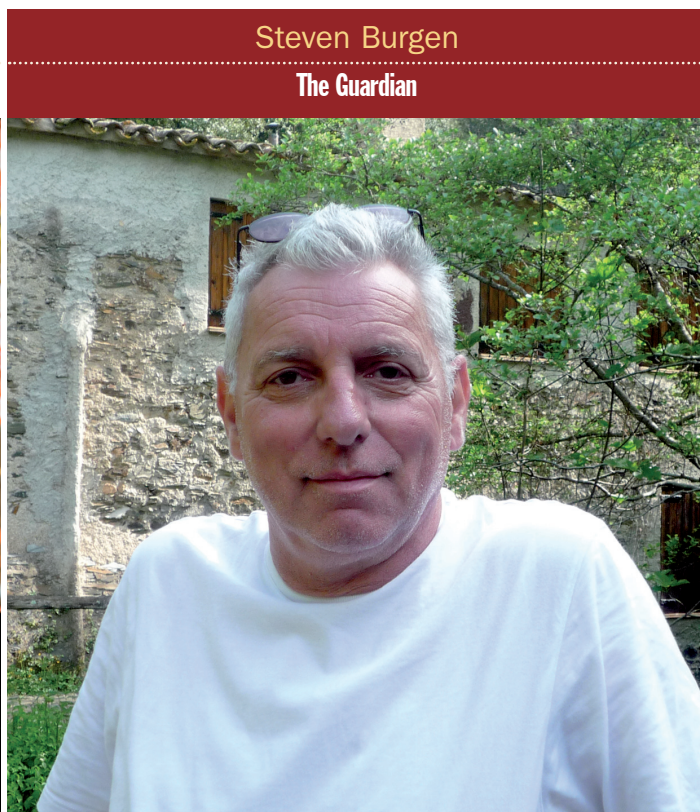
A Adrián Sack el que més li va cridar l’atenció fou l’heterogeneïtat dels manifestants. “Els moviments de protesta solen identificar-se amb l’esquerra. En canvi, ací es percep que l’independentisme s’ha estès entre moltes capes de la població –apunta aquest periodista de *La Nación*–. En la manifestació hi havia ‘els de sempre’ i els qui s’hi han afegit més tard perquè ja els va bé. Si una cinquena part de la població ix al carrer, de cap manera no es pot interpretar que això és un moviment sectari.” Sobre això, Sack és contundent: “Potser

“Concedir la independència de Catalunya seria un mal exemple per a tot Europa”

tot podria quedar en no res, però no ho crec. Som a l'inici d'un procés històric i crec que la qüestió catalana es troba en un punt de no retorn. Si la independència no arriba ara, serà en un altre moment. És un procés irreversible”. I hi afegeix, després de recordar que la majoria d'argentins senten simpatia per la causa catalana: “Nosaltres ens vam independitzar d'Espanya l'any 1816. I Espanya no va reconèixer la independència fins 1866. I ací estem”.

Raphael Minder, corresponsal de l'*International Herald Tribune* i *The New York Times*, no és tan entusiasta com Sack i considera que el “moviment és encara molt immadur” i troba a faltar que els partits catalans defineixin exactament quina és la seua posició. “Amb tanta ambigüitat –apunta– és

“Per a molts, l'adhesió a l'independentisme és una vàlvula d'escapament”

difícil avançar ràpidament.” Tanmateix, quan se li pregunta si la manifestació de 2012 ha sigut un punt d'inflexió, apunta: “Tot és possible. Jo vaig nàixer en una Europa on Alemanya estava dividida en dos i ningú no imaginava que pogués reunificar-se. Per tant, no hi ha raons per a pensar que la independència és un escenari inassolible”. “Siga com siga –continua–, els desitjos d'un poble no es poden controlar i el sentit de la democràcia consisteix a escoltar la gent i atendre les seues demandes”.

D'una opinió molt semblant és Rob Corbidge, redactor en cap d'internacional de *The Scotsman*, diari de referència a Escòcia. “En la mesura que existisca una majoria de la població que estiga ben informada i que en siga partidària, trobe insensat tractar de reprimir un

desig genuí per la independència dins d'una àrea geogràfica viable”, apunta Corbidge, qui és partidari que, com en el cas d'Escòcia, els ciutadans siguen cridats a les urnes a manifestar-se mitjançant un referèndum per decidir si volen o no la independència.

Amb tot, Corbidge no s'està d'amar, com la majoria dels periodistes amb qui ha contactat EL TEMPS, que el fet que Catalunya obriga un procés cap a la independència és un escenari no desitjat a Brussel·les ni a les principals capitals europees. “Ningú a Europa està d'humor per a abordar canvis d'organització política en els estats, en un moment en què l'atenció està centrada a resoldre la situació econòmica i financera”, valora Corbidge.

La interferència internacional.

Aquest tipus de valoracions són presents entre les persones enquestades per aquesta revista que es posicionen en contra de la independència de Catalunya. Per a uns, hi ha l'argument de la inconveniència del moment: Espanya, diuen, està en un moment econòmic delicadíssim i només falta que, a això, s'hi afegeixi la inestabilitat

Raphael Minder
The New York Times

Adrián Sack
La Nación

Julien Toyer
Reuters

“El sentit de la democràcia és escoltar les demandes de la gent”

política. Si Espanya s'afona, vénen a dir, Catalunya s'afona també. Per als altres, hi ha l'argument de l'efecte contagi a nivell europeu: si es concedeix la independència a Catalunya, la resta de territoris que mantenen tensions amb els seus països reclamaran també la independència. Entre aquests últims es tendeix a reduir la qüestió catalana a un problema econòmic i s'assimila a les tensions del nord d'Itàlia, Flandes o Escòcia.

Gigi Riva milita entre aquest últim grup. Cap de redacció d'internacional de la revista *L'Espresso*, Riva considera que deixar que Catalunya s'independentze seria “un mal exemple per a tot el continent”. “Des dels acords de Hèlsinki de 1975 regeixen dos principis: el de l'autodeterminació dels pobles i la

“És un procés irreversible. Si la independència no arriba ara, serà en un altre moment”

inviolabilitat de les fronteres. Aquests dos principis han entrat en contradicció. Al meu parer hauria de prevaler la inviolabilitat de les fronteres. Altrament, la fractura no faria sinó produir el caos”, diu aquest periodista, qui considera que “una Catalunya independent no podria reeixir en un context global com l'actual”.

“Tesar la corda, tant des de Madrid com des de Barcelona, pot ser una estratègia molt perillosa perquè pot agreujar encara més la crisi –opina Julien Toyer, corresponsal de Reuters–. Tant Catalunya com Madrid tenen molt a perdre i poc a guanyar.” Stephen Burger, corresponsal de *The Guardian* i resident a Barcelona de fa onze anys creu que la massiva assistència a la manifestació s'explica per la crisi. “Crec

“Ha estat un colp mediàtic internacional. Tot el món té present la problemàtica”

que, per a molts dels qui es manifestaren, l'adhesió a l'independentisme ha sigut una vàlvula d'escapament, una manera, a la desesperada, de desentendre's dels problemes d'Espanya.” La lectura de Burger la compartien, l'endemà de la manifestació, molts altres mitjans europeus, que simplificaven la massiva assistència atribuint-la a una situació econòmica transitòria. “L'opinió pública internacional ha d'entendre –afegeix Andreu Porta, de l'ANC– que, en primer lloc, volem la independència perquè som una nació. I després hi ha la qüestió econòmica. Encara tenim feina per a fer entendre això, però anirem trencant tòpics a força de generar discurs”. El repte ja està en marxa.

Violeta Tena